

2.- Siirt Milletvekili Afif Demirkıran'ın, ülkemizdeki maden potansiyeli ve maden aramalarına ilişkin gündem dışı konuşması

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugünkü gündem dışı konuşmamda, ülkemizin maden potansiyelini ve özellikle son yıllarda elde edilen gelişmeleri, bu bağlamda da son günlerde gündemimizi işgal eden altın madeni aramalarıyla ilgili fikirlerimi, görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, ülkemizin kalkınma sürecinde öncü rol üstlenen madencilik sektörü en fazla katma değer ve istihdam oluşturan bir sektör konumundadır. Öte yandan temel sanayi girdilerine ham madde sağlaması ve diğer sektörlerle lokomotif görevi görmesi nedeniyle, madencilik sektörü, ülkemizin temel sektörlerinden birisidir.

Ülkemiz, gerek maden çeşitliliği gerekse maden üretimi bakımından dünyada önemli bir yere sahiptir. Maden çeşitliliği bakımından dünya ülkeleri arasında 10'uncu sırada, maden üretimi açısından da 28'inci sırada yer almaktadır. Böylece, kendi ham madde gereksinimini önemli miktarda karşılayabilen nadir ülkelerden biridir. Birçok madenimiz var ki dünya ölçeğindedir. Mesela, bor, mermer, toryum, trona, zeolit ve ponzada dünya ölçeğinde rezerve sahibiz. Krom, manyezit, bakır, kil, kömür ve diğer bazı endüstriyel ham maddelerde de dünyanın söz sahibi ülkeleri arasında bulunmaktayız. Dünyadaki bor rezervinin yüzde 72'si ve dünyadaki mermer rezervinin yüzde 40'ı ülkemizde bulunmaktadır.

Değerli arkadaşlar, ülkemizde, geçen dönem bu Parlamentoda hep beraber çıkardığımız 5177 sayılı Yasa sonrasında -5 Haziran 2004 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan yeni maden yasası- çok ciddi şekilde gelişmeler oldu. Bu gelişmeleri biraz sonra sizlerle paylaşacağım, ancak ondan önce, maden ve cevher zenginleştirme eğitimi görmüş bir arkadaşınız olarak, altın madeniyle ilgili ülkemizde, maalesef son zamanlarda çok da fazla gerçekçi olmayan bazı haberlerle ilgili görüşlerimi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, dünyada altın rezervi 42.500 tondur ve hâlen yılda 2.500 ton altın üretimi söz konusudur. Ülkemizde de net olarak tespit edilmiş işletilebilir altın rezervi 650 ton civarında olmakla beraber, 200'ün üzerindeki sahada yapılmış olan aramalar sonucunda bu rezervin 6.500 tona kadar çıkabileceği ifade edilmektedir.

Türkiye, altın madeni rezervi bakımından Güney Afrika'nın ardından 2'nci sırada gelmektedir. Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya ve Kanada da altın madeni bakımından zengin rezervlere sahiptirler.

Ülkemizde İzmir, Uşak, Gümüşhane, Balıkesir, Artvin ve Çanakkale en fazla altın madeni olan illerimizdir. Tabii, bunun dışında da birçok ilimizde altın madeni rezervleri mevcuttur ve hâlen yılda 10 ton civarında bir altın üretimi yapmaktayız, ancak değerli arkadaşlarım, senede Türkiye 250 ton altın ithal etmektedir. Bunun parasal bedeli 5 milyar dolardır. Yani, senede Türkiye 5 milyar dolar altın için döviz harcamaktadır.

Bizim mevcut rezervimizin maddi değeri 100 milyar dolar civarındadır. Ancak, oluşturduğu katma değere baktığımız zaman bunun birkaç misli fevkindedir, 500 milyar dolarları aşkın bir değere tahvil etmektedir, katma değer olarak olaya baktığımızda.

Tabii, altın üretimi dünyanın her yerinde, Amerika'nın göbeğinde de, Güney Afrika'nın göbeğinde de aynı yöntemlerle üretilmektedir. Yüzde 85'i siyanürle üretilmektedir, siyanür kullanılarak üretilmektedir, yüzde 15'i de değişik bazı iptidai yöntemlerle üretilmektedir ve esasen Türkiye'de yıl-